

แนวทางการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู*
GUIDELINES FOR EDUCATIONAL RESOURCE MOBILIZATION FOR
SMALL SCHOOLS UNDER THE NONG BUA LAMPHU PRIMARY
EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE

ฤทธิเดช วงศ์คร¹, พชรินทร์ ชมภูวิเศษ² และ นวัตร หอมสิน³

Rittidech Wonglakorn¹, Patcharin Chompuwiset² and Nawattakorn Homsin³

¹⁻³มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

¹⁻³Udon Thani Rajabhat University, Thailand

Corresponding Author's Email: rittidech.wonglakorn@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา 2) หาแนวทางการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา และ 3) ประเมินแนวทางการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาเป็น ผู้บริหารสถานศึกษาและข้าราชการครู ในโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา หนองบัวลำภู จำนวน 283 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็น เป็นแบบสอบถาม ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยหาความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น ระยะที่ 2 หาแนวทางการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา ใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง วิเคราะห์ข้อมูลโดย หาความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความต้องการจำเป็น (PNI_{modified}) ระยะที่ 3 การประเมินแนวทางการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบประเมินแนวทาง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านความเป็นไปได้ ด้านความเหมาะสมและด้านความเป็นประโยชน์

ผลการวิจัย พบว่า 1) สภาพปัจจุบันของการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก และสภาพที่พึงประสงค์ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 2) แนวทางการระดมทรัพยากรเพื่อศึกษามีจำนวน 5 ด้าน 16 แนวทาง 3) ผลการประเมินแนวทางการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

* Received 2 May 2025; Revised 11 May 2025; Accepted 25 May 2025

คำสำคัญ: แนวทาง, การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา, โรงเรียนขนาดเล็ก

Abstract

The objectives of this research were: 1) to study the current conditions, desirable conditions, and needs assessment of resource mobilization for education; 2) to develop guidelines for resource mobilization for education; and 3) to evaluate the guidelines for resource mobilization for education. The sample consisted of 283 school administrators and teachers in small schools under the Nong Bua Lamphu Primary Educational Service Area Office, selected through stratified random sampling. The research instrument was a questionnaire. Data were analyzed using frequency, percentage, mean, standard deviation, and the Modified Priority Needs Index (PNImodified). Phase 2 involved developing guidelines for resource mobilization through structured interviews with three experts, selected by purposive sampling. Data were analyzed using frequency, percentage, mean, standard deviation, and needs assessment (PNImodified). Phase 3 involved evaluating the guidelines for resource mobilization for education using an evaluation form assessing three aspects: feasibility, appropriateness, and utility.

The findings revealed that: 1) The current condition of resource mobilization for education was at a high level overall, while the desirable condition was at the highest level overall; 2) The guidelines for resource mobilization for education consisted of 5 aspects with 16 guidelines; 3) The evaluation of the guidelines for resource mobilization for education was at the highest level overall.

Keywords: Guidelines, Educational Resource Mobilization, Small Schools

บทนำ

การศึกษาที่มีคุณภาพเป็นรากฐานสำคัญในการพัฒนาประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นจุดเริ่มต้นของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ พระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม 2562 ได้บัญญัติไว้ในหมวด 8 ทรัพยากรและ การลงทุนเพื่อการศึกษา มาตรา 58 ให้มีการระดมทรัพยากรและการลงทุนด้านงบประมาณ การเงิน และทรัพย์สินทั้งจากรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กร ชุมชนเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ สถาบันสังคมอื่น และ ต่างประเทศมาใช้จัดการศึกษา ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมจากทุกภาค ส่วนในการพัฒนาการศึกษาการศึกษาที่มีคุณภาพจะต้องพึ่งพาอาศัยการร่วมแรงร่วมใจจาก

หลาย ๆ ฝ่าย เช่น โรงเรียน ครู นักเรียน ผู้ปกครอง สังคม วัด ชุมชน ในการจัดการเรียนการสอนให้หลากหลาย เพราะการศึกษาเล่าเรียนไม่ใช่เพียงแค่เป็นหน้าที่ของนักเรียนเท่านั้น แต่เป็นการเรียนรู้เพื่อพัฒนานักเรียนให้เกิดความสามารถในการใช้ชีวิตประจำวัน แสวงหา และเพิ่มพูนความรู้ ค้นหาความถนัด ความสามารถ ความสนใจของตนเอง และพัฒนาให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ การบริหารการศึกษาให้มีคุณภาพนั้นจะต้องใช้การบริหารทางทรัพยากรให้มีความสมบูรณ์มากที่สุด เหมือนกับการบริหารงานด้านต่าง ๆ เช่น บุคลากร ทรัพยากร วัสดุอุปกรณ์ และการบริหารจัดการในการระดมกำลังจากทุกส่วนมาใช้ในการบริหารจัดการศึกษา (กนกอร ยศไพบูลย์, 2546; บุญส่ง จอมหงษ์, 2563: 306) การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาเป็นสิ่งสำคัญในการขับเคลื่อนการศึกษาเป็นนโยบายพื้นฐานทางด้านการศึกษาตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย โดยเป็นกฎหมายแม่บทเพื่อเป็นฐานหลักในการปฏิรูปการศึกษาของประเทศ การนำบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ไปสู่การปฏิบัติย่อมเป็นสิ่งสำคัญในการบริหารงานทางการศึกษา (ณรงค์ฤทธิ์ ประทุมชัย, 2565: 2) ทรัพยากรเพื่อการศึกษาเป็นปัจจัยพื้นฐานในการบริหารจัดการศึกษา ซึ่งการบริหารจัดการศึกษาต้องใช้ สิ่งสนับสนุน อำนวยความสะดวกต่าง ๆ โดยเฉพาะทรัพยากรมนุษย์ เงิน วัสดุ อุปกรณ์ ข้อมูลสารสนเทศ ถ้าปราศจากทรัพยากรพื้นฐานเหล่านี้การบริหารจัดการศึกษาก็จะเกิดขึ้นไม่ได้ การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาทำให้สถานศึกษามีระบบการเรียนการสอนที่มีคุณภาพ เพราะมีการปรับปรุงการใช้ทรัพยากรเพื่อการศึกษาในงานของโรงเรียน ทำให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น (สุทธิวรรณ ตันติรจนาวงศ์, 2546: 50-51) การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษายังเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้การบริหารงาน 4 งานในปัจจุบัน ได้แก่ การบริหารวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารบุคคล และการบริหารทั่วไป ในสถานศึกษาประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ และสิ่งที่สำคัญก็คือถ้าปริมาณของทรัพยากรทางการศึกษามีอย่างเพียงพอและมีคุณภาพต่อการจัดการก็จะทำให้การดำเนินงานทุกอย่างเกิดประสิทธิภาพ และประสิทธิผลยิ่งขึ้น (วิจิตร ว่องวิการณ, 2557: 31)

โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานองบัวลำภู มีจำนวน 183 แห่ง จากโรงเรียนทั้งหมดในสังกัด จำนวน 299 แห่ง ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 61.20 ของโรงเรียนทั้งหมด (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2567: 50) และจากผลการตรวจสอบอัตราการเกิดของเด็กในทุกวันนี้ สามารถสรุปได้ว่า ประชากรในวัยเด็กลดลง และผู้ปกครองส่วนใหญ่นิยมส่งบุตรหลานตัวเองเข้าเรียนโรงเรียนชั้นนำ และโรงเรียนในเมืองเพิ่มขึ้น จึงส่งผลทำให้มีโรงเรียนขนาดเล็กเพิ่มขึ้นจำนวนมาก ส่งผลให้การศึกษาไม่สามารถสะท้อนประสิทธิภาพความสำเร็จได้เท่าที่ควร เพราะสาเหตุมาจากโรงเรียนขนาดเล็กมีข้อจำกัดในด้านทรัพยากรต่าง ๆ เช่น โรงเรียนขนาดเล็กบางแห่งไม่มีผู้บริหาร เนื่องจากการย้ายของผู้บริหาร และเด็กนักเรียนมีจำนวนไม่ถึงเกณฑ์ที่จะได้รับผู้บริหารใหม่ นอกจากนี้จำนวนครูยังไม่ครบชั้นเรียน และรวมไปถึงปัญหาการขาดแคลนในเรื่องอุปกรณ์ วัสดุ อุปกรณ์เทคโนโลยีต่าง

ๆ ที่จะนำมาสนับสนุนการศึกษา ทำให้ไม่สามารถจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ และสมบูรณ์เทียบเท่ากับโรงเรียนขนาดใหญ่ที่มีวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่พร้อมจะใช้งาน

โรงเรียนขนาดเล็กส่วนมากจะอยู่ในเขตชุมชน ชนบทที่ขาดความพร้อมในการลงทุน พร้อมด้วยงบประมาณอุดหนุนของนักเรียนรายหัวน้อย เนื่องจากจำนวนนักเรียนน้อย ทำให้มีขีดจำกัดในการบริหารจัดการด้านทรัพยากรทางการศึกษา จากผลดังกล่าวทำให้ไม่สามารถบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอนให้ถึงขีดสุดได้ เพราะเนื่องจากรัฐบาลมีข้อจำกัดในด้านงบประมาณที่จัดสรรให้กับโรงเรียนขนาดเล็กซึ่งงบประมาณถูกจัดสรรไปในส่วนที่จำเป็น และต้องการสูงสุดก่อน เพื่อการใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด งบการจัดสรรงบอุดหนุนในปัจจุบันไม่มีพลังขับเคลื่อนหรือจูงใจมากพอที่จะทำให้สถานศึกษาบริหารจัดการอย่างคุ้มค่า และเกิดประโยชน์สูงสุดได้ (จันทิมา อัสชะสวัสดิ์, 2556: 6) อีกทั้งจังหวัดหนองบัวลำภูเป็นจังหวัดที่มีสัดส่วนคนจนหรือมีความยากจนหนาแน่นที่สุด เป็นอันดับที่ 6 ของประเทศ และเป็นอันดับที่ 1 ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2566: 7) ทำให้ผู้ปกครองและชุมชนส่วนใหญ่ไม่สามารถให้การสนับสนุนทางการศึกษาได้อย่างเต็มที่ โรงเรียนหลายแห่งได้มีการนำแนวทางการระดมทรัพยากรมาใช้ในการแก้ปัญหา แต่ยังคงมีอุปสรรคหลายอย่างร่วมด้วย เช่น ประชาชนขาดการมีส่วนร่วม ขาดศรัทธาในผู้นำ การไม่เห็นความสำคัญของการศึกษาของประชาชนบางส่วน การไม่มีแผนงานโครงการและวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน อีกทั้งยังขาดแรงจูงใจในการสนับสนุนทรัพยากรเนื่องมาจากสภาพเศรษฐกิจและฐานะความยากจนในชุมชน (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2562: 221)

จากความสำคัญ และปัญหาข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาแนวทางการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เพื่อให้โรงเรียนขนาดเล็กมีแนวทางในการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา และนำไปสู่รูปแบบวิธีปฏิบัติที่ประสบผลสำเร็จ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นในการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู
2. เพื่อหาแนวทางการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู
3. เพื่อประเมินแนวทางการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองบัวลำภู ปีการศึกษา 2567 จำนวน 1,069 คน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2567: 50)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษา และข้าราชการครูในโรงเรียนขนาดเล็ก โดยผู้วิจัยกำหนดกลุ่มตัวอย่างด้วยการเปิดตาราง (Krejcie, R.V.& Morgan, D.W. 1970: 607-610) ทำให้ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 283 คน จากนั้นผู้วิจัยใช้การสุ่มกลุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการศึกษาระยะที่ 2 ประกอบไปด้วย ผู้บริหารสถานศึกษาที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนคุณภาพประจำอำเภอ จำนวน 1 โรงเรียน และโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล จำนวน 2 โรงเรียน โรงเรียนละ 1 คน รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น จำนวน 3 คน ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) โดยพิจารณาจากเกณฑ์คุณสมบัติที่กำหนดกลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการศึกษาระยะที่ 3 ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน เป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 3 คน นักวิชาการทางการบริหารการศึกษา จำนวน 3 คน ครู ในโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 3 คน โดยพิจารณาจากเกณฑ์คุณสมบัติที่กำหนด ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยระยะที่ 1 คือ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ซึ่งประกอบด้วย ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน มีค่าความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม (IOC) อยู่ระหว่าง 0.60 – 1.00 มีค่าอำนาจจำแนก อยู่ระหว่าง 0.82 ถึง 0.96 ด้านสภาพที่พึงประสงค์มีค่าอำนาจจำแนก อยู่ระหว่าง ระหว่าง 0.83 ถึง 0.95 ด้านสภาพปัจจุบันและด้านสภาพที่พึงประสงค์มีความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.98

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยระยะที่ 2 คือ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากผลการศึกษาในระยะที่ 1 ที่มีค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น สูงกว่า ค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นโดยรวม มาใช้ในการสัมภาษณ์

2.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยระยะที่ 3 แบบประเมินแนวทางเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ประกอบด้วยด้านความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ ซึ่งได้จากการสรุปแนวทางการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาในระยะที่ 2

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ในระยะที่ 1 ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี ถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลจากโรงเรียนขนาดเล็กในสังกัด

3.2 ในระยะที่ 2 ผู้วิจัยขอหนังสือจากสำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี เพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลถึงผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มผู้ให้ข้อมูล ผู้วิจัยนำแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) และหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ไปทำการสัมภาษณ์แนวทางการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา ตามประเด็นที่ได้กำหนดไว้และดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสัมภาษณ์ด้วยการจดบันทึก และบันทึกเสียง

3.3 ในระยะที่ 3 ผู้วิจัยขอความอนุเคราะห์จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานีเพื่อทำหนังสือถึงผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน ในการประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ ผู้วิจัยนำแนวทางการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู พร้อมส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์ไปถึงผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 9 คนเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการประเมินแนวทาง

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ระยะที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) (บุญชม ศรีสะอาด, 2560: 121) และค่าความต้องการจำเป็น (PNI modified) (สุวิมล ว่องวาณิช, 2562: 275-279) ในระยะที่ 2 การวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) จากการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured interview) และในระยะที่ 3 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ผลการวิจัย

1. การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ลำดับความต้องการจำเป็นของการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก

แนวทางการระดม ทรัพยากร เพื่อการศึกษา	สภาพ ปัจจุบัน			สภาพ ที่พึงประสงค์			ความ ต้องการ จำเป็น	ลำดับ ความสำคัญ
	$\bar{x}$	S.D.	แปล ผล	$\bar{x}$	S.D.	แปล ผล		
1.ความร่วมมือในการ กำหนดประเด็นการระดม ทรัพยากร	4.38	0.51	มาก	4.89	0.21	มากที่สุด	0.117	2
2.ภาวะผู้นำของผู้บริหารใน การระดมทรัพยากร	4.54	0.42	มากที่สุด	4.87	0.23	มากที่สุด	0.074	4
ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ลำดับความต้องการจำเป็นของการระดม ทรัพยากรเพื่อการศึกษาสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก (ต่อ)								
แนวทางการระดม ทรัพยากร เพื่อการศึกษา	สภาพ ปัจจุบัน			สภาพ ที่พึงประสงค์			ความ ต้องการ จำเป็น	ลำดับ ความสำคัญ
	$\bar{x}$	S.D.	แปล ผล	$\bar{x}$	S.D.	แปล ผล		
3.การจัดระบบการทำงาน ในการระดมทรัพยากร	4.33	0.55	มาก	4.89	0.20	มากที่สุด	0.129	1
4.การประชาสัมพันธ์ในการ ระดมทรัพยากร	4.52	0.42	มากที่สุด	4.89	0.20	มากที่สุด	0.080	3
5.ความมีประสิทธิภาพ และความโปร่งใสในการ ระดมทรัพยากร	4.65	0.29	มากที่สุด	4.88	0.21	มากที่สุด	0.049	5
รวม	4.50	0.34	มาก	4.88	0.16	มากที่สุด	-	-

จากตารางที่ 1 พบว่า สภาพปัจจุบันของแนวทางการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก โดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ = 4.50, S.D. = 0.34) เมื่อพิจารณา รายข้อ พบว่า ด้านความมีประสิทธิภาพ และความโปร่งใสในการระดมทรัพยากร ($\bar{x}$ = 4.65, S.D. = 0.29) มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือด้านภาวะผู้นำของผู้บริหารในการระดม ทรัพยากร ($\bar{x}$ = 4.54, S.D. = 0.42) และด้านการจัดระบบการทำงานในการระดมทรัพยากร ($\bar{x}$ = 4.33, S.D. = 0.55) มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ตามลำดับ

สภาพที่พึงประสงค์ของแนวทางการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา สำหรับโรงเรียน ขนาดเล็ก โดยรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}$ = 4.88, S.D. = 0.16) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ด้านความร่วมมือในการกำหนดประเด็นการระดมทรัพยากร ($\bar{x}$ = 4.89, S.D. = 0.21) มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือด้านการจัดระบบการทำงานในการระดมทรัพยากร ($\bar{x}$ = 4.89,

S.D. = 0.20) และด้านการประชาสัมพันธ์ในการระดมทรัพยากร ($\bar{x}$ = 4.89, S.D. = 0.20) ด้านภาวะผู้นำของผู้บริหารในการระดมทรัพยากร ($\bar{x}$ = 4.87, S.D. = 0.23) มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นของแนวทางการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก พบว่า ด้านการจัดระบบการทำงานในการระดมทรัพยากร (PNI_{modified} = 0.129) มีค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นมากที่สุด รองลงมาคือด้านความร่วมมือในการกำหนดประเด็นการระดมทรัพยากร (PNI_{modified} = 0.117) และด้านความมีประสิทธิภาพ และความโปร่งใสในการระดมทรัพยากร (PNI_{modified} = 0.049) มีค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นน้อยที่สุด ตามลำดับ

2. ผลการศึกษาแนวทางการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา สำหรับโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู ประกอบด้วยแนวทางจำนวน 5 ด้าน 16 แนวทาง

3. ผลการประเมินแนวการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา ในด้านความเหมาะสม ด้านความเป็นไปได้และด้านความเป็นประโยชน์ จากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน พบว่า ผลการประเมินทั้ง 3 ด้าน โดยรวม อยู่ในระดับ มากที่สุด

อภิปรายผล

แนวการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก มีข้อค้นพบที่ควรนำมาอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพปัจจุบันและสภาพอันพึงประสงค์ของการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก เป็นดังนี้

1.1 สภาพปัจจุบันของการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก โดยรวม อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะแนวทางในการระดมทรัพยากร มีความใกล้เคียงกัน ซึ่งสอดคล้องกับ พัฒน์ ผดุงญาติ (2561: 45-46) ที่กล่าวว่าสภาพปัญหาการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา รายข้อโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยที่สุด คือ ด้านงบประมาณ สภาพปัญหา โดยรวม อยู่ในระดับ มาก และได้สอดคล้องกับ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2562: 220) ที่กล่าวว่า สำหรับระดับสถานศึกษามีการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาตามบริบทและความจำเป็นของสถานศึกษาที่สอดคล้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

1.2 สภาพที่พึงประสงค์ของแนวทางการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก โดยรวม อยู่ในระดับ มากที่สุด ซึ่งเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับ มากที่สุด ทั้ง 5 ด้าน ทั้งนี้แสดงให้เห็นว่าในแต่ละด้านอยู่ในเกณฑ์ที่เท่ากัน ซึ่งสอดคล้องกับ บุญส่ง จอมหงษ์ (2563: 128) กล่าวว่า สภาพที่พึงประสงค์ของการระดมทุนสำหรับสถานศึกษา โดยรวม ทุกด้านมีค่าเฉลี่ย อยู่ในระดับ มากที่สุด และได้สอดคล้องกับ ณรงค์ฤทธิ์ ประทุมชัย (2564: 137) กล่าว

ว่า ผลการศึกษาสภาพที่พึงประสงค์การระดมทรัพยากรเพื่อการบริหารจัดการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

1.3 ความต้องการจำเป็นของแนวทางการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก ที่มีค่ามากที่สุดคือด้าน การจัดระบบการทำงานในการระดมทรัพยากร อาจเป็นเพราะการจัดระบบการทำงานในการระดมทรัพยากร คือ การวางแผนและจัดการทรัพยากรต่าง ๆ ขององค์กรให้มีประสิทธิภาพ มุ่งเน้นการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุด ซึ่งสอดคล้องกับ ณรงค์ฤทธิ์ ประทุมชัย (2564: 22-23) ที่กล่าวว่า การจัดระบบงานระดมทรัพยากรเป็นองค์ประกอบที่สร้างความสำเร็จในการทำงานระดมทรัพยากร และได้สอดคล้องกับแนวคิดของ เบิร์กสลีย์ (Brakeley, 1980: 135-141) กล่าวว่า ความพยายามในการระดมทุนที่ประสบความสำเร็จขึ้นอยู่กับทักษะ และการคิดอย่างละเอียดว่าจะต้องจัดระบบงานอะไรบ้าง การใช้เวลาในการวางแผน และการจัดระบบงาน ณ จุดเริ่มต้น จะก่อให้เกิดผลประโยชน์ในภายหลัง

2. ผลการหาแนวทางการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก พบว่า มีจำนวน 5 ด้าน 16 แนวทาง โดยนำมาอภิปรายผล ดังนี้

2.1 ด้านความร่วมมือในการกำหนดประเด็นการระดมทรัพยากร ได้แก่

1) สถานศึกษามีการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น เปรียบเทียบทรัพยากรที่มีอยู่กับความ ต้องการจริง มีการจัดการประชุมหารือกับคณะกรรมการสถานศึกษา ครู บุคลากร สำรวจความต้องการจากนักเรียน ผู้ปกครองและผู้มีส่วนได้เสียทุกภาคส่วน 2) สถานศึกษาต้องนำเสนอ ข้อมูลเชิงวิเคราะห์อย่างชัดเจน อธิบายเหตุผลและความจำเป็นเร่งด่วน ชี้แจงถึงการใช้ ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุดเพื่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลทางการศึกษา อธิบาย ผลลัพธ์ที่จะเกิดขึ้นจากการระดมทรัพยากร 3) สถานศึกษามีการจัดประชุมชี้แจงความสำคัญ ของการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา นำเสนอสถานการณ์ปัจจุบัน จุดแข็งและความท้าทาย และจัดเวทีประชาคมร่วมกับผู้ปกครอง ชุมชน องค์กรท้องถิ่น 4) สถานศึกษารวบรวมความคิด ที่หลากหลายและมุมมองที่แตกต่างจากบุคลากรทั้งภายในและภายนอก ให้เป็นไปในทิศทาง เดียวกัน ซึ่งสอดคล้องกับ บุญส่ง จอมหงษ์ (2563: 121) กล่าวว่า ด้านการกำหนดประเด็นใน การระดมทุน มีการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ อยู่ในระดับ มาก และได้ สอดคล้องกับทฤษฎีของ เบิร์กสลีย์ (Brakeley, 1980: 135-141) กล่าวว่า การกำหนดประเด็น เพื่อขอรับการสนับสนุน (The Case for Support) หน่วยงานที่ไม่หวังผลกำไรทุกหน่วยงาน จะต้องกำหนดหรือระบุประเด็นเพื่อขอรับการสนับสนุนว่า เพราะเหตุใดจึงสมควรได้รับการ สนับสนุน

2.2 ด้านภาวะผู้นำของผู้บริหารในการระดมทรัพยากร ได้แก่ 1) ผู้บริหาร สถานศึกษาต้องยึดหลักธรรมาภิบาล แสดงความซื่อสัตย์สุจริต โปร่งใส และพอเพียง มีการ จัดทำและเผยแพร่ข้อมูลการระดมทรัพยากรอย่างเปิดเผย กำหนดนโยบายที่ชัดเจน เปิดโอกาส

ให้มีการตรวจสอบผ่านคณะกรรมการและรายงานผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง 2) ผู้บริหารสถานศึกษาต้องพัฒนาความสามารถในการจูงใจและสร้างการมีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากรผ่านการปฏิบัติตนโดยเป็นแบบอย่างที่ดี มีการสร้างวิสัยทัศน์ที่ชัดเจน และมีการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ ต้องนำเสนอประโยชน์ที่ได้จากการบริจาคและผลดีในระยะยาว 3) ผู้บริหารสถานศึกษาต้องพัฒนาความสัมพันธ์กับผู้บริจาคอย่างต่อเนื่องเพื่อสร้างความผูกพันที่ยั่งยืน โดยเชิญผู้สนับสนุนเข้าร่วมกิจกรรมสำคัญของโรงเรียน สร้างเวทีให้มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ และมีการติดต่อสื่อสารระหว่างกันอย่างสม่ำเสมอ แสดงความขอบคุณที่จริงใจ มีการยกย่องเชิดชู และมอบรางวัล ได้สอดคล้องกับแนวคิดของ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2562: 227) กล่าวว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาส่วนหนึ่งคือ ด้านภาวะผู้นำผู้บริหาร และได้สอดคล้องกับ พิสิษฐ์ ภู่ออด (2559: 35-37) กล่าวว่า ภาวะผู้นำซึ่งมีหลายคุณลักษณะที่ส่งเสริม และสนับสนุนให้การระดมทรัพยากรประสบความสำเร็จ

2.3 ด้านการจัดระบบการทำงานในการระดมทรัพยากร ได้แก่ 1) สถานศึกษาต้องดำเนินการวิเคราะห์ปัญหาและความต้องการในการระดมทรัพยากรอย่างเป็นระบบ โดยลงพื้นที่สำรวจสภาพจริง และสำรวจแหล่งทรัพยากรทั้งภายในและภายนอก โดยให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในกระบวนการวิเคราะห์ 2) สถานศึกษาต้องดำเนินการวิเคราะห์ทางเลือกที่หลากหลายในการระดมทรัพยากร โดยพิจารณาจากบริบทของโรงเรียนและชุมชน โดยให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในกระบวนการวิเคราะห์ 3) สถานศึกษาต้องดำเนินงานตามแผนการระดมทรัพยากรที่วางไว้ พร้อมจัดให้มีระบบการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลอย่างต่อเนื่อง โดยมีการรายงานความคืบหน้าและการเคลื่อนไหวของทรัพยากรอย่างทันที ซึ่งได้สอดคล้องกับแนวคิดของ นาริรัตน์ รักจิตรกุล, ชัยยุทธ์ ศิริสุทธิ และโกวิทย์ เทศบุตร (2548: 29) กล่าวว่า การดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ที่ระดมทุน เมื่อการระดมทุนได้ผลประการใดก็ตาม ผู้บริจาคมต้องการทราบผลการนำไปใช้ประโยชน์ตามวัตถุประสงค์ และได้สอดคล้องกับ ณรงค์ฤทธิ์ ประทุมชัย (2564: 22-23) กล่าวว่า การจัดระบบงานระดมทรัพยากรเป็นองค์ประกอบที่สร้างความสำเร็จในการทำงานระดมทรัพยากร

2.4 ด้านการประชาสัมพันธ์ในการระดมทรัพยากร ได้แก่ 1) สถานศึกษาต้องใช้ภาษาที่สร้างสรรค์ในการสื่อสาร อธิบายวัตถุประสงค์อย่างชัดเจน นำเสนอผลลัพธ์ในเชิงบวก และผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการระดมทรัพยากร แสดงให้เห็นถึงความสำเร็จที่เป็นรูปธรรม และอธิบายประโยชน์ที่ผู้บริจาคและผู้รับบริจาคจะได้รับ 2) สถานศึกษาต้องชี้แจงเหตุผลและความสำคัญของการระดมทรัพยากรอย่างชัดเจน มีการดำเนินการด้วยความโปร่งใส สร้างการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจากทุกฝ่าย พร้อมทั้งพัฒนาวัฒนธรรมแห่งการตอบแทนและการแสดงความขอบคุณ 3) สถานศึกษาต้องพัฒนาช่องทางการประชาสัมพันธ์ที่หลากหลายครอบคลุมทั้งสื่อดิจิทัลและสื่อดั้งเดิม โดยใช้แพลตฟอร์มออนไลน์ต่าง ๆ ควบคู่กับการสื่อสารผ่านทางชุมชนโดยผู้นำท้องถิ่น มีการสร้างเนื้อหาที่น่าสนใจและเข้าถึงง่าย ซึ่งได้สอดคล้องกับ

แนวคิดของ นาริรัตน์ รักจิตรกุล, ชัยยุทธ์ ศิริสุทธิ และโกวัฒน์ เทศบุตร (2548: 29) พบว่า นอกจากการกำหนดกลุ่มเป้าหมายผู้บริจาคแล้วจะต้องคำนึงถึงการเลือกเครื่องมือสื่อสารและวิธีการสื่อสารในลำดับต่อมา และได้สอดคล้องกับแนวคิดของ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2562: 202-207) ได้ศึกษารูปแบบการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา พบว่า การประชาสัมพันธ์ที่ดีจะช่วยสร้างความเข้าใจอันดีกับผู้สนับสนุนทรัพยากรเพื่อการศึกษา

2.5 ด้านความมีประสิทธิภาพและความโปร่งใสในการระดมทรัพยากร ได้แก่

1) สถานศึกษาต้องดำเนินการเปิดเผยข้อมูลที่ถูกต้อง เป็นปัจจุบัน และน่าเชื่อถือ เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายสามารถเข้าถึงข้อมูล ตรวจสอบและเสนอแนะได้ 2) สถานศึกษามีการวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทน โดยต้องดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลอย่างรอบคอบ คำนึงถึงประโยชน์และความคุ้มค่า 3) สถานศึกษามีการจัดลำดับความสำคัญและการบริหารทรัพยากรอย่างยืดหยุ่น โดยคำนึงถึงเป้าหมายในการระดมทรัพยากรเป็นหลัก มีการบริหารจัดการงบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพ ใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า และมีการปรับแผนเพื่อให้เกิดความยืดหยุ่นในการดำเนินงาน ซึ่งสอดคล้องกับ ณรงค์ฤทธิ์ ประทุมชัย (2564: 23) กล่าวว่า หัวใจของการระดมทรัพยากร คือ ความมีประสิทธิภาพ (Effectiveness) และมีความโปร่งใส (Accountability) เพราะถือเป็นการสร้างความศรัทธาเชื่อมั่นต่อผู้สนับสนุน และจะยิ่งผลต่อเนื่องให้เกิดการสนับสนุนที่ยั่งยืนต่อไป และได้สอดคล้องกับ วันทนา ฤทธิงู และเอกราช โฆษิตพิมานเวช (2565: 143) กล่าวว่า แนวทางในการระดมทรัพยากรของผู้บริหาร ควรใช้หลักความโปร่งใส มีการเปิดเผยข้อมูลที่เป็นประโยชน์อย่างตรงไปตรงมา

3. ผลการประเมินแนวทางการวิจัย ในด้านความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความ เป็นประโยชน์ โดยรวม ทั้ง 3 ด้าน อยู่ในระดับ มากที่สุด ซึ่งได้สอดคล้องกับ ณรงค์ฤทธิ์ ประทุมชัย (2564: 132-133) พบว่า ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับ มากที่สุด และได้สอดคล้องกับ ปกัสร่า โยกราช, โสภณ เพ็ชรพวง และ ญาณิศา บุญจิตร (2565: 202) พบว่า ผลการตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบ โดยรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด และความเป็นไปได้ของรูปแบบ โดยรวม อยู่ในระดับ มาก

สรุป/ข้อเสนอแนะ

สรุป สภาพปัจจุบัน โดยรวมอยู่ในระดับมาก สภาพที่พึงประสงค์ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และความต้องการจำเป็น ด้านการจัดระบบการทำงานในการระดมทรัพยากร มีค่าความต้องการจำเป็นมากที่สุด มีแนวทาง ดังนี้ 1) สถานศึกษามีกระบวนการจัดการอย่างเป็นระบบ โดยลงพื้นที่สำรวจสภาพจริง นำปัญหามาวิเคราะห์ สังเคราะห์ ร่วมกับทุกภาคส่วน เพื่อระบุปัญหา ความต้องการและสิ่งที่ขาดแคลนอย่างแท้จริง 2) สถานศึกษาวิเคราะห์ทางเลือกที่หลากหลาย โดยคำนึงถึงบริบทของโรงเรียนและชุมชน พิจารณาข้อดี ข้อเสีย ความเหมาะสม ผลกระทบ ต้นทุนและผลตอบแทนของแต่ละทางเลือก 3) สถานศึกษาดำเนินงานตามแผน

ติดตาม ตรวจสอบและประเมินผล อย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง พร้อมทั้งรายงานความคืบหน้า ในทุกระยะ

จากการวิจัยแนวทางการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้ ผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนขนาดเล็ก ควรให้ความร่วมมือในการกำหนดประเด็นการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา เพื่อการศึกษา มีการจัดระบบการทำงาน มีการประชาสัมพันธ์ มีการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพและมีความโปร่งใส ตามแนวทางในการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก และผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนขนาดเล็ก ควรมีภาวะผู้นำของผู้บริหารในการระดมทรัพยากรตามแนวทางในการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก

เอกสารอ้างอิง

- กนกอร ยศไพบุลย์. (2546). ภาวะผู้นำทางการศึกษา. ขอนแก่น: ภาควิชาการบริหารการศึกษา และคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- จันทิมา อัสชะสวัสดิ. (2556). การระดมทรัพยากรเพื่อการบริหารจัดการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ณรงค์ฤทธิ์ ประทุมชัย. (2564). แนวทางการพัฒนาการระดมทรัพยากรเพื่อการบริหารจัดการศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- นาริรัตน์ รักวิจิตรกุล, ชัยยุทธ ศิริสุทธิ และโกวัฒน์ เทศบุตร. (2548). การระดมทุนเพื่อการศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 10. กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.
- บุญส่ง จอมหงส์. (2563). การพัฒนาแนวทางการระดมทุนสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 27. ปริญญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ปภัสรา โยงราช, โสภณ เพ็ชรพวง และ ญาณิศา บุญจิตร. (2565). การพัฒนารูปแบบการระดมทรัพยากรทางการศึกษาในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

- การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2. วารสารบัณฑิตศึกษามหาจุฬาลงกรณ์, 9(1). 198-199
- พัฒน์ ผดุงญาติ. (2561). แนวทางการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดอ่างทอง. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.
- พิสิษฐ์ ภูรอด. (2559). รูปแบบการระดมทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนดีเด่นขนาดเล็กของรัฐ. ใน วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยบูรพา.
- วันทนา ฤทธิง และ เอกราช ไชยจิตพิมานเวช. (2565). การระดมทรัพยากรทางการศึกษา. วารสารมติเชษฐาราม วัดจอมมณี, 5(2), 136-137.
- วิจิตร ว่องวิการณ. (2557). แนวทางการระดมทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 1. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2567). ระบบบริหารทรัพยากรบุคคล (HRMS.OBEC). เรียกใช้เมื่อ 24 กันยายน 2567 จาก https://hrms.obec.go.th/info/report/report_workload/1039010000?areaName=สพป.หนองบัวลำภู
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2562). รูปแบบการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: พริกหวานกราฟฟิค.
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ 2566. (2567). รายงานการวิเคราะห์สถานการณ์ความยากจนและความเหลื่อมล้ำในประเทศไทย ปี 2566. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- สุทธิวรรณ ตันติรจนาวงศ์. (2546). การระดมทรัพยากรเพื่อการจัดการศึกษาในสถานศึกษา. ในประมวลสาระชุดวิชาการจัดการสถานศึกษา หน่วยที่ 1. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สุวิมล ว่องวานิช. (2562). การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Brakeley, A. G. (1980). Tested ways to successful fund raising. New York: AMACOM.
- Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. Educational and Psychological Measurement, 30(3), 607-610.